

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Gustus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A Quoniam, inquit interpres, antiquis mos erat somnum captantibus victimarum linguas adolere Mercurio, propinatisque crateribus vinum superlibare, idque ex antiqua Philosophia: quandoquidem sermo esse Mercurius perhibetur, cujus instrumentum est lingua, quæ quidem somno incidente quiescit tacita. Atque hinc repertum est eam adolere Mercurio, quod & Homerus ipse tetigit, γλώσσας Hom. Iliad. δὲ ἐν πυρὶ βάλων, *Linguas imponit in ignem.* Qui vero fabulas confectantur, historiam huiusmodi à lib. 3. Direchida in Megaricis traditam recitare solent. Alchatoem Pelopis ob Chryssippi cædem in exilium actum, peregre profectum, ut alibi verso solo degeret. Accidisse vero ut Leoni feret obviam, qui Megara devastabat, in quem & alii complures à Megarensum Rege missi fuerant: sed Alchatoem aggressus feram, eam conficit, linguamque ejus in ara posita, Megara e vestigio reversus est, cumque ii, quia Rege missi fuerant, nunciassent se monstrum debellasse, Alchatoem feram elinguem ostendens, mendacii eos redarguit. Atque hic apud Megareses institutum ajunt, ut sacrificiis quæ fierent in posterum, linguæ aris imponerentur. Philochorus libro de sacrificiis ea de causa linguas Mercurio adoleri dicit quoniam in corpore pars optima sit, quæque sibi rerum vendicat principatum.

B SILENTIUM. CAP. XLIII.

A Ddemus & illud ex Homero, præcisas linguas indicium esse silentii: ille enim, ut nos is, ait, ἀδὲν Hom. Odyss. ἄγε τίμωσεν γλώσσας, *jamdudum incidite linguas*, pro, *Silentium capeffite*, ut interpretes exponunt. Quo quidem admisso omine, cum jam satis superque nugatus fuero, oportune mihi silentium imperabo. Tu vero, mi Patruæ, omnis suscepto joco: At nolim, respondisti, virum tam probum, tam modestum, tam eruditum, in abscissæ linguæ turpissimam ignominiam incidere: siquidem ea præcisâ in Divinis literis, impurum indicat hominem, qui fordidam, nefariam ac profligatissimam vitam vivat: atque ideo repellatur sacris, ab omni piorum moderatorumque; hominum conventu turpiter & ignominiose rejectus, de quo David: *Peccatori autem dixit Deus: Quare tu enarras justitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum? Tu vero odisti disciplinam: & quæ sequuntur.* Quod vero conjectas in ignem linguas apud Homerum citasti, nostras cuperem ego in flammam eam injiceremus, quam Astartor nofter accendit, cum XII. comites ab eo electi, afflati sunt, igneis linguis ab ignis cujusque vertice promicantibus. Huiusmodi enim linguæ splendore tanto conspicuæ, omnino significarunt eam orationis vehementiam, ardorem illum, illamque fandi vim cœlitus illis affuturam, ut, quæ à divino Magistro præcepta acceperant, per univèrsam mox terrarum orbem persuasibili (penetrat enim ignis) sermone disseminarent, sanctissimisque monitis mortale genus incenderent, aberrantesque late mentes, & incitiâ torpore frigescentes, pietatis ardore succensas, ad hostiæ puræ atque immaculatæ sacrum incitarent, essetque eorum fulgurum sonitus in omnem terram exiturus: sonitus, inquam, fulgentium earum linguarum, quas ad incudem fabricatas diceret Pindarus, qui linguam ferream, Pythiis, veritatis indicium ponit: ἀψευδῆς ἡ γλῶσσα καὶ ἄλκιμος γλῶσσα, *Nam veritate est lingua. Nam dubio procul lingua si fabricata fuerit ad incudem: ferrea erit; si ferrea, solidissima firmitatis.* Mendacia enim imbecilla sunt, quia tempus veritatem in lucem adducit, atque ita mendacium evanescit. Sane quidem hodie ut vulgo dicitur Veritatem ad malleum durare, quod idem fere est, quod Pindarus. *Ad incudem dixit.* Possent autem alia multa sermone super hoc examinari, atque hinc ad Apollinis plectra, & multiplices Musarum choros sterni via, si præcipuè dentes ad linguam socii conferantur: sed quoniam ego jam edentulus nullam eis amplius gratiam debeo, cur mihi sit pro eis laborandum nusquam video. Præter hæc, cum reliqua linguæ disputatio de gustu nos appellet, eaque sit potius Physica quam Historica, ad Leoniceum hæc meo calculo transfulerim, Conferre reliqui, neque invitus ille ita loqui cœpit.

DE GUSTU. CAP. XLIV.

NEmpe, ut susceptum prosequar argumentum, si de oculis, de auribus, de naribus, quid præstare queant, disserimus, gustus quoque his accedit, seque tractari postulat, ne per ignominiam præteritus videatur. Est autem hic duplex apud Ægyptios, quorum Sacerdotes si delibatum aliquid leviter, neque tamen plenus gustatum significare vellent, hieroglyphicum linguæ inter primores

mores dentes non nihil exprobre præponebant. Sed si absolutam gustus plenitudinem ostendere curassent, primores gutturis partes quæ intimæ adhærent linguæ, figurabant. Asserebant enim illi, quod Medici nostri etiam nonnulli prodiderunt, perfectum gustum in linguæ radice consistere: inde enim nervos quosdam, & sentiendi vim illam provenire. Neque tamen sumignarus, esse multos, qui gustatus prærogativam attribuunt palato. Sane Diogenes explorari saporem aiebant, propter fungositatem molliemque linguæ, perque commissas illi corporis venas, perfundi sapores ad sensum elicitos, non aliter atq; spongia exuctos. Huiusmodi vero sensum in anima sedem suam possuisse. Quamvis vero dicat Alcmaon, humore teporeque, atque adeo molliæ linguæ saporis inter nosci, Ægyptii nequaquam cognoscendi saporis instrumentum solam linguam esse consenserunt, sed cum multis aliis, palatum præcipue participem agnovere, & in nonnullis, quæ gutture carere, simile quidpiam linguæ esse: ut in quodam piscium genere qui ventrem habent ori propinquum, inesse intus sentiendi facultatem. Sunt & alii rerum naturalium scriptores, qui linguam ajunt saporis quidem sentire & judicare, eorum vero suavitatem amaritudinemq; in descensu, unde deglutiantur explorato sentiri. Quare & Philoxenus magis forte quam Philosophia, ganæ peritus, Grus gulam optabat, ut voluptas illa longius deglutendo produceretur. Quantum vero ad palatum pertinet, scimus Catonem gustus sedem in eo esse credidisse. Nam cum Lurconi cuidam ambienti, ut inter ejus familiares reciperetur, negare vellet, ei dixit, non posse se cum eo vivere, qui plus palato quam corde saperet. Adversus tamen Ægyptiorum, & horum omnium opinionem insurgit Aristoteles, qui linguam in primore sui parte vim perfectius sentiendi saporem obtineri contendit. nam anteriore si tangat, minus illam sentire, quod in catapotis ex aloë, vel amariore aliquo succo passillove devorandis, manifestius experimur. Nam cum illa intra duorum digitorum summitatem contenta in imas fauces immiserimus, vix tantillum sentimus amaritudinis quæ si quis lingua vel summa lambat, vix ferre possit. Videtur vero natura ipsa, uti rectè reliqua, ita hoc sapientissimè constituisse, ut hæc sentiendi vis juxta labia, & in prima consisteret lingua, quo saporis omnes admittendos exigendosve, antequam ori demandarentur, exploraremus. Quod vero quispiam dicat eo vehementiorem esse saporis gustatum, quo magis cibus ingestus ori opulentius & contantius mandatur, respondent periti homines non ideo majorem gustandi vim in radice linguæ instam esse, sed propter diuturniorem moram, & affluentem saporis copiam, vehementius sentiri. Hæc atque alia multa præcipue Philosophi inter se dissidentes prodiderunt, ut minimè mirum sit eos de rerum principiis & aliis a sensu remotis dissentire, si re super omnibus tam explorata diversi abeunt, nec certi quicquam constituisse potuerunt.

Meminit
Aristot. in
Ethicis.

Aristotelis
de gustu
opinio.

DE ORE ET DENTIBUS. CAP. XLV.

Hoc ab Ar-
temidoro
lib. 1. c. 33.

Sedem ut jam ad totius oris fabricam convertamus, Aristandri Telmesii sententia est, os & ejus partes esse quasi hieroglyphicum quoddam domus, dentes cum primis incolas ostendere. Hoc vero dupliciter accipi: aut enim domesticos esse, aut alienigenas. Itaq; superiores dentes domesticorum incolarum signa esse: propterea quod pars illa superior toti fere capiti a deglutinata est, atque cognata. Inferiores vero, alienos ideo demonstrare, quod maxilla ea, quæ illos sustinet, tota fit mobilis, atq; ita adventitium nescio quid præ se ferre videatur.

Artemid.
ibidem.
Persus.
in impu-
dentes pro-
verbium.

DE TRIMENTUM. CAP. XLVI.

Sunt autem qui detrimentum per dentes putent significari, in iis quæ in sermone vel voce consistunt, eisque famam dilacerari obtreçantium calumniis objectant. Nam & Poëtæ Oratoresque omnes hic mordere, carpere, rodereq; metaphoricè dixerunt, quoties cujusquam nomen scurriliter traductum aut hostiliter infamatum innuere volunt. Sed quod planos tantum in huiusmodi significatum Conjectores ponunt, Satyrici nostri ad acriorem vim amplificandam genuinum adhibere, & alii caninos enim immiscuerunt.

VERE.